

راهنمای حساسیت دارویی

تعریف:

آلرژی دارویی واکنش غیر طبیعی سیستم ایمنی بدن نسبت به دارو است. هر دارویی میتواند حساسیت ایجاد کند. با این حال آلرژی دارویی نسبت به داروهای خاص بیشتر اتفاق می افتد. حساسیت دارویی بعد از مصرف دارو به مدت یک ساعت ممکن است خود را نشان دهد. اما برخی از واکنش ها مانند راش ها ممکن است روزها و هفته ها باقی بماند.

علائم حساسیت دارویی:

- تورم
- کوتاه شدن نفس
- تب
- خارش
- آبریزش بینی
- سرفه
- کهیر و بثورات پوستی
- پایین آمدن فشار خون

درمان حساسیت دارویی:

۱. درمان علائم آلرژی

- عدم مصرف دارو
- استفاده از آنتی هیستامین
- کورتیکواستروئید جهت درمان التهاب همراه با واکنش های جدی
- گشاده کننده برونش جهت درمان سرفه و خس خس ناشی از آلرژی
- درمان آنافیلاکسی: تزریق فوری اپی نفرین

آلرژی های شدید:

- واکنش های آلرژیک به دارو چند روز یا چند هفته پس از قرار گرفتن در معرض دارو و ممکن است مدتی پس از قطع دارو ادامه داشته باشد. این شرایط عبارتند از:
 - * بیماری سرم: ممکن است باعث تب، درد مفصل، بثورات، تورم و حالت تهوع شود.
 - * کم خونی ناشی از دارو: کاهش گلبولهای قرمز، تپش قلب، خستگی و نفس های کوتاه
 - * بثورات دارویی همراه با آنوزینوفیلی و علائم سیستمی: افزایش گلبولهای سفید، تورم غدد لنفاوی و عذونت هیپاتیت خفته
 - * التهاب در کلیه ها (گلوMERولونفریت): می تواند باعث تب، همچوری، تورم و گیجی شود.

داروهایی که ممکن است حساسیت ایجاد کند:

- برخی داروها وجود دارند که نسبت به دیگر داروها بیشتر موجب حساسیت می شوند که شامل:
 - * داروهای شیمی درمانی
 - * داروهای مختص سیستم ایمنی بدن مانند آرتريت روماتوئید
 - * داروهای ضد درد مانند ایبو پروفن، ناپروکسن و آسپرین
 - * آنتی بیوتیک ها

دلایل آلرژی:

زمانی که سیستم ایمنی بدن دارویی را به جای بیگانه و یا دشمن بشناسد حساسیت دارویی یا آلرژی رخ می دهد. در این زمان سیستم ایمنی آنتی بادی تولید می کند. مواد شیمیایی که از فرایند حمله به مواد دارویی رخ میدهد آزاد شده و موجب ایجاد آلرژی می شود.

عوامل خطر آلرژی و حساسیت دارویی:

- * سابقه آلرژی های دیگری مانند آلرژی غذایی یا تب یونجه
- * سابقه شخصی یا خانوادگی حساسیت دارو
- * افزایش قرار گرفتن در معرض دارو بدلیل دوزهای بالا یا استفاده مکرر
- * بیماری های خاص که معمولاً با واکنش های دارویی آلرژی همراه هستند مانند عفونت یا اِپِشتائین و وِروس

تشخیص آلرژی و حساسیت دارویی:

- جهت تشخیص حساسیت دارویی پزشک معاینه بدنی را انجام داده و سئوالات لازم را از بیمار می پرسد. جزئیات مربوط به شروع علائم، زمان مصرف داروها و بهبود یا بدتر شدن علائم، نشانه های مهمی برای کمک به پزشک در تشخیص هستند. پزشک ممکن است آزمایشات اضافی را تجویز کند یا فرد را برای انجام تست های بیشتر به متخصص آلرژی ارجاع دهد که شامل موارد ذیل است:
 - * آزمایش پوستی: مقدار کمی از داروی مشکوک با استفاده از یک سوزن کوچک روی پوست تزریق می گردد. واکنش مثبت باعث برجستگی، خارش و تورم ناحیه می شود.
 - * آزمایش خون: جهت تشخیص واکنش های آلرژیک به چند دارو انجام می شود.

بیمارانی که بعنوان مبتلا به آلرژی شناسایی می گردند با دستبند قرمز مشخص می شوند.

حساسیت زدایی از دارو:

اگر لازم باشد دارویی مصرف کنید که باعث واکنش آلرژیک شده باشد پزشک ممکن است درمانی به نام حساسیت زدایی از دارو را توصیه کند. در این روش فرد دوز بسیار کمی دریافت می کند و سپس بتدریج دوزهای بیشتری را هر ۱۵-۳۰ دقیقه در طی چند ساعت یا چند روز دریافت خواهد کرد. اگر بیمار بدون هیچ واکنشی به دوز مورد نظر برسد می تواند درمان درمان را ادامه دهد.

تهیه و تنظیم:

کارگروه ایمنی بیمار معاونت درمان دانشگاه علوم پزشکی البرز

آبان ۱۴۰۰